

Un bisbe que portava el seu poble al cor

Dij, 19/03/2015 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

La beatificació de Mons. Oscar A. Romero, arquebisbe de San Salvador (1977-1980), s'inscriu en la història eclesial posterior al Concili Vaticà II, en la qual l'opció preferencial de Romero pels pobres i per un cristianisme de poble, va ser considerada, erròniament per alguns, com una opció política. Eren temps de grans tensions socials i polítiques en una Amèrica Llatina esquinçada. D'una banda, hi havia uns règims militars o sostinguts per militars que, en nom de l'anticomunisme, donaven cobertura a la injustícia i a dominis oligàrquics, ni que fos valent-se de forces paramilitars, els «esquadrons de la mort», que atiaven autèntiques guerres civils que ensangonaven els respectius països. D'altra banda, sorgien uns moviments d'encuny marxista que es valien de la violència armada amb la intenció d'implantar règims revolucionaris -que, després, com en el cas extrem de Nicaragua, han quedat engolits pel déu diner. Entremig, en un dels països més colpits per aquelles grans tensions, en El Salvador, un home feble i sol, un creient de soca-rel, un bisbe fidel a l'Església i alhora veu dels sens veu, cau assassinat a l'ofertori de la missa que celebrava a la capella de l'hospital per a malalts terminals on vivia. Una mort martirial, esdevinguda a l'altar del sacrifici eucarístic, en la qual es barrejen el vi de l'ofrena i la sang del qui l'ofereix. És el 24 de març de 1980, ara fa trenta-cinc anys. Mons. Romero tenia seixanta-tres anys.

Precisament el propassat 3 de febrer, aniversari del nomenament de Romero com a arquebisbe de San Salvador, el Papa Francesc signava el decret de la seva beatificació, que tindrà lloc a la ciutat de la qual fou pastor el proper mes de maig. El beat Oscar Romero, pastor i màrtir, conegut popularment com a «san Romero de Amèrica», és d'aquells que «vénen de la gran tribulació», dels qui «han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell» (Apocalipsi 7,12). El poble cristià, d'ara endavant, el tindrà a ple dret com a intercessor davant el Pare i com a model de vida cristiana i de donació martirial.

Mons. Romero era un pastor de cap a peus, un bisbe que portava el seu poble al cor. No era un polític. Els textos que més el representen són les homilies, seguides per ràdio per tot el país, el seu diari i les nombroses cartes personals. En elles, revisades a fons, no s'hi ha trobat el menor indicatiu de doctrina contrària a l'Església. Ben al contrari, Romero era un «romà», un home convençut de la comunió amb el Papa, que havia fet a Roma els seus estudis (1937-1943). El seu lema episcopal era ben significatiu: «sentire cum Ecclesia». Gran admirador de Pius XI i de Pau VI, Romero era, plenament, un bisbe del Concili. I, com ha dit el postulant de la seva causa, Mons. Vincenzo Paglia, ara president del Pontifici Consell de la Família, Romero és un màrtir del Vaticà II. Ho és perquè, en paraules del Papa Francesc, volia i vivia «una Església pobra i per als pobres», aquella Església que sortia de l'aula conciliar i que aniria trobant, no sense dificultats, els seus camins en la història. De fet, l'arquebisbe Romero rebé la gràcia de segellar la seva vida amb un martiri que unia l'amor als pobres i el testimoni de la fe. Els termes «pobres», «poble», «Església» són els punts de referència en la vida de Mons. Romero i en el seu magisteri episcopal.

Romero era un amic de la pau, que s'esforçava a defensar-la en una situació en què els dos bàndols creien en la confrontació armada. Què podia fer aquell bisbe petit

d'estatura i temorenc, que una vegada va demanar al Dr. Pont i Gol la seva sotana a Roma? Què podia fer el pastor que veia com li mataven el ramat i els qui el guiaven, com el P. Rutilio Grande, jesuïta i amic seu personal, assassinat pels paramilitars el 12 de març de 1977? Com podia enfrontar-se a la violència i a la injustícia un home que era vist pels uns com un marxista, perquè defensava els pobres, i pels altres com un «tou», perquè no predicava la violència com a via de solució de les injustícies? Senzillament anunciant l'Evangelí i explicant-lo diumenge rere diumenge. Deia Romero: «Si Crist hagués volgut imposar la redempció per la força de les armes o amb la violència no hauria aconseguit res. És inútil sembrar el mal i l'odi». El seu magisteri poua de les arrels pures de l'Evangelí de Jesús: «D'on ve el pecat? Del cor de l'home... Tots som pecadors i hem contribuït amb el nostre granet de sorra a formar aquesta muntanya de crims i violència. La Quaresma ens convida a convertir-nos personalment». Són paraules directes, expressives, que permeten entreveure els fonaments espirituals d'un gran creient.

Romero era un amic dels pobres, els primers destinataris de l'Evangelí del Regne, aquells que Jesús posa al seu costat. Els pobres no són, per a Romero, una dada sociològica o un factor ideològic, sinó els amics de Jesús, els preferits del Pare. Els pobres són el cor del poble de Déu, els qui experimenten amb més força la misericòrdia del Pare del cel. El Nadal abans de la seva mort, Romero diu en l'homilia: «Crist és el més pobre... busquem-lo entre els infants mal alimentats que aquesta nit han anat a dormir sense menjar, entre els venedors de diaris que aquesta nit dormiran tapats amb cartons... entre els joves pagesos que han treballat durament». Romero posa l'Evangelí en relació amb els problemes concrets del seu poble, dóna un rostre a Jesús fixant-se amb els més necessitats.

Romero era un amic de Déu. Sabia que la seva vida seria curta i que l'esclat de violència que martiritzava el país - i que continuaria amb altres assassinats (per exemple, la massacre de la UCA el 1986) - l'empenyia a ell mateix cap a la mort. Intuïa, com Jesús va intuir, que la seva mort s'acostava, i entenia aquesta mort no com un acte heroic, no com una immolació a favor d'una causa política, com si ell mateix hagués de ressuscitar en la revolució -la frase que li va atribuir un periodista de Guatemala, «si em maten, ressuscitaré en el poble del Salvador», és apòcrifa, tal com demostra Roberto Morozzo, autor de la biografia més completa sobre Romero (*Monseñor Romero. Vida, pasión y muerte en El Salvador*, Salamanca: Sígueme 2000). Més aviat Romero va a la mort com hi van els grans màrtirs de la fe. Heus ací les paraules que es llegeixen en el seu diari un mes abans que el matessin: «Poso tota la meva vida sota la providència amorosa del Cor de Jesús i accepto ple de fe en Ell la meva mort, per molt difícil que això sigui. En tinc prou, per ser feliç i confiat, de saber amb seguretat que Ell és la meva vida i la meva mort». Els ressons paulins d'aquestes paraules són evidents. Romero portava imprès el martiri dins el cor quan donà la vida, com a bisbe de l'Església, després que no acceptés la proposta d'anar a Roma i deixar el seu poble.

En un llibre sobre Romero i el seu diari, de propera publicació, el P. Bernabé Dalmau el qualifica de «figura cabdal del final del segon mil·lenni cristià». És veritat. El Papa Francesc ha confirmat la santedat de Romero, bisbe dels pobres i màrtir de la fe. Un esclat de joia s'ha escampat arreu, també en aquesta terra regada per la sang del protomàrtir Fructuós i dels màrtirs de la persecució del 1936.

Beat Oscar Romero, bisbe i màrtir, prega per nosaltres!

Armand Puig i Tàrrach,

Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya